

2019-03-06

623-892-2019

Avdelningen för Landsbygd
och Social hållbarhet
Lars Lundahl
010-2240170

Försvarsinspektören för
hälsa och miljö
Ida Mattsson
exp-fihm@mil.se

FÖRSVARSMAKTEN

Ink. 2019-03-06

Nr.

Utg.

Yttrande angående anmälan om vattenverksamhet

Er beteckning: FM2019-1491:4

Länsstyrelsen har fått översänt underlag som innebär att fartyg från 3 Sjöstridsflottiljen i övnings syfte kommer att utföra en undervattenssprängning under vecka 18, 2019. Sprängningen kommer att ske i farvattnen söder om Sturkö inom övningsområdet R63E.

Länsstyrelsens synpunkter

Försvarsinspektören önskar särskilt Länsstyrelsens synpunkter avseende följande:

1. Vald tidpunkt för sprängningen avseende naturmiljön.
2. Valt sprängområde avseende naturmiljön.

Den aktuella övningen handlar om röjning av en sjömina och sprängkraften är betydande. Länsstyrelsen har inte tillräckligt specifik kunskap för att göra en bedömning av effekter på naturmiljön av en så stor sprängning. Inventeringar visar att Hanöbukten är ett mycket viktigt uppehållsområde för tumlare samt att tumlare förekommer mycket kustnära längs Blekingekusten. Tumlaren är starkt utrotningshotad och mycket känslig för påverkan av starka ljud.

Fisk förekommer i området under hela året. Framför allt torsk, sill, lax, skrubbskädda (flundra) och piggvar. Slutet på april är en period då det kan förekomma ansamlingar av bland annat sill och torsk inom den aktuella rutan. Säl, framför allt gråsäl, förekommer frekvent i området.

Av Försvarsmaktens inlämnade underlag framgår att man bedömer att risken för miljöpåverkan är liten till följd av att sprängningar har förekommit på

2019-03-06

623-892-2019

platsen flera gånger tidigare. Försvarmakten anger också att visuell kontroll av däggdjur ska utföras innan sprängningen för att man ska kunna avvakta till dess att de avlägsnat sig från området.

Med anledning av detta så önskar Länsstyrelsen ett klagörande beträffande följande:

1. Hur ser Försvarmakten på att risken för miljöpåverkan blir mindre till följd av att sprängningar har förekommit på platsen flera gånger tidigare?
2. På hur stort avstånd menar Försvarmakten att tumlare kan skadas eller störas av olika typer av undervattenssprängningar?
3. På hur stort avstånd menar Försvarmakten att tumlare kan upptäckas med den visuella kontroll som Försvarmakten avser utföra, och hur påverkas avståndet av faktorer som sjöhävning, sikt och annat av betydelse?

Rekommendationer

Länsstyrelsen lämnar följande rekommendationer när det gäller försiktighetsåtgärder för att minimera skador på fisk och annan fauna:

Innan sprängning bör fartygen bullra i området för att skrämja bort förekommande fisk och däggdjur. Efter sprängningen bör en visuell kontroll av havsytan utföras samt mängden död fisk, däggdjur och fåglar dokumenteras. Ekolod och sonar bör användas för att pejla och undvika eventuella fiskstim. Vid botten detonation så bör havsbotten alltid fotodokumenteras före och efter sprängning.

Länsstyrelsen ser gärna att åtgärderna när det gäller sprängningen också kompletteras med försiktighetsmått för att minimera skador på säl och tumlare. Exempelvis så kan hydrofoner användas för att lyssna av närområdet efter tumlare före sprängning. Det finns också beprövad teknik för att skrämja bort säl och tumlare med hjälp av ljud.

Beträffande frågorna om riskerna för naturmiljön avseende vald tidpunkt och valt sprängområde för sprängningen så är det Länsstyrelsens uppfattning att risker för skador förekommer hela året och inom alla

2019-03-06

623-892-2019

områden. Det är förhållanden på platsen under den aktuella dagen som avgör riskerna. Detta gör att förebyggande åtgärder för att minimera risker för naturmiljön blir extra viktiga.

Länsstyrelsen är intresserad av att få del av dokumentationen av sprängningarnas effekter på fisk och annat djurliv samt resultatet av den visuella kontroll efter däggdjur som utförs innan sprängningen.

De som medverkat i yttrandet

Beslut om detta yttrande har fattats av funktionschef Jonas Kromnow med Lars Lundahl som föredragande. I ärendets handläggning har även vattenhandläggare Elvira Lind och marinbiolog Ulf Lindahl deltagit.

Beslut om detta yttrande har fattats digitalt och yttrandet saknar därför underskrifter

Kopia: Sveriges Fiskares PO, peter@sfpo.se, fredrik@sfpo.se
Inom Länsstyrelsen: HA, DL, JK, MF, EL, ULi,

Så här hanterar vi dina personuppgifter:

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.